

SVI JEZICI PANČEVA

U gradu i dan-danas živi preko 15 nacija. Svaku od njih krasi sopstveni unutrašnji prostor misli, osećanja i delanja.

Za početak, krenuli smo od istorijskih manjina, iz doba Austrougarske, pa su tu najpre Mađari, Nemci, Rumuni, Slovaci i Bugari Palaćani. U kasnijim fazama projekta uključićemo i druge značajne manjine, poput Makedonaca.

MAĐARI

Mađari su se na teritoriju Banata doselili 1740. godine, kada i Nemci, Slovaci i Rumuni. Nakon Austrougarske nagodbe 1867. godine, kolonizacija Mađara se ubrzava.

Danas ih u gradu ima oko 2000, barem što se tiče onih deklariranih kao Mađari, a svakako je beskonačno više onih koji su iz mešanih brakova, sa nekim mađarskim poreklom i slično. Imali su nekad svoju osnovnu školu u Vojlovici a danas je moguće samo učiti jezik fakultativno, pri KUD-u Petefi Šandor.

RUMUNI

Rumuni su se na teritoriju Banata doselili još u srednjem veku, a do masovnije kolonizacije dolazi u XVIII: Banatsko Novo Selo 1762. i 1765, Glogonj 1781. i 1794, Ovča 1781. i 1813-1815, Omoljica 1781-1815, Vladimirovac 1808, a sam grad Pančevo 1765-1767. i 1781.

Danas ih u gradu ima oko 2000, barem što se tiče deklariranih Rumuna. *Libertatea* je nedeljnik na rumunskom koji izlazi u Pančevu a pokriva celu Vojvodinu, aktivna je i rumunska pravoslavna crkva u centru grada.

SLOVACI

Vojlovica, koja je danas deo grada Pančeva, najjužnije je slovačko naselje u Evropi.

Slovaci su se naselili najpre u Aradač 1786. godine, iz Zvolena i okolnih mesta, potom u Zrenjanin 1795. iz Orave i Liptova (zapadna Slovačka).

U Vojlovicu su došli od 1856. do 1869. iz središnje Slovačke, a u Kovačicu, čuvenu slikarsku koloniju, 1763. iz središnje i zapadne Slovačke. Najčistije slovačko mesto je Padina, gde su se doselili 1808. godine.

Slovaci su zadržali, pored jezika, i kuhinju, nošnje, svadbene i druge običaje, posebno se izdvaja *Betlehem*, živopisno „korindanje”.

U Vojlovici aktivan je i dom kulture sa pozorištem (pored, svakako, crkve).

NEMCI

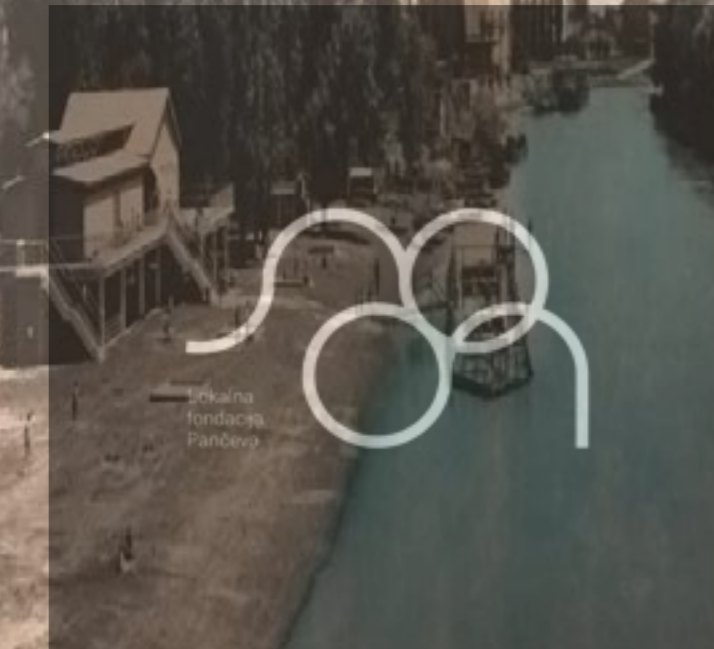
Bili su poznati kao vrsne zanatlije i trgovci, a čitava sela su bila nemačka u okolini grada. Donja varoš Pančevo bila je nemačka, a Gornja varoš pak srpska. Nemački je, uz mađarski, bio naširoko rasprostranjen, a samo Pančevo imalo je i nemački nedeljnik, gimnaziju, pevačko društvo. Nažalost, u vihoru rata, komšije Nemci nastradali su kao taoci nemačke nacističke politike.

BANATSKI BUGARI

Nazivaju sebe i Palćeni, ili Pavličani, govore istočnobugarskim dijalektom, sa mnogo pozajmljenica iz susednih jezika, pišu latiničkim pismom, a doseljeni su ovde u 18. veku. Izbegli su pak u 17. veku.

Bosanci fratri, franjevci, su ih, kažu, preveli na katoličanstvo krajem 16. i početkom 17. veka.

Njihovo udruženje aktivno je u Ivanovu, održava s vremena na vreme određene manifestacije.

Zahvaljujući *Lokalnoj fondaciji Pančevo* napravili smo onlajn platformu za pančevačke nacionalne manjine, koja će se neprekidno dopunjavati. Sve je vrlo prisno i blisko, i u pitanju su lične priče. Saznajte više i pogledajte video snimke razgovora sa našim dragim sagovornicima, na našem sajtu:

norulespublishing.com

